

شیعرا\ گڏ ٿن. . فهرها د کهریم

بـده نـگـيـت دـه پـارـنـم
 مـا نـدووم ژـيـان زـري گووت
 پـش مـن مـه
 تـاريـكـه دـه سـ و پـ گـ تـيـه ژـيـان
 بـده نـگـيـت جـوانـه
 مـردنـكـي قـوـوـه ژـيـان
 سـهـري گـام هـنـدهـي گووت
 مـردن كـورـتـه و زـوـو دـه گـهـيـت،
 چـه قـيـووم لـه
 دـه تـرسم لـه دـه مـي ژـيـان
 بـمـرم و مـردن نـه گـات
 سـهـري گـام هـنـدهـي گووت
 تـارما يـيـي گـم
 مـردنـم پـ نـا كـا ژـيـان
 تـارما يـيـم جـدـه مـنـد
 مـردن نـه گـات،
 كـه رـژ نـا وادـه بـ
 گـرانيـي بـ بـي
 حـزـي لـه گـراني نـارامـه رـژ
 مـا نـدووه
 پـير و رـه نـگ زـهـرد
 پـهـشـو و خـه مـبارـه رـژ
 لـه تـاريـكـي خـهـوي لـكـهـو
 وـه نـا گـانـه رـژ،
 پـ ژـيـان بـه مـردن
 دـوور لـه مـرـف و شـهـيـهـك نـتـه نـا و زـمان
 مـردن مـرـف دـه گـ و مـرـف ژـيـان
 رـژ نـوسـتـووه لـه دـو مـنـد نـا چـم
 پـهـرتم لـه نـا و دـه مـي ژـيـان
 دـه مـت داخـه
 مـرـفـت بـ جـوان نـا كـر
 بـ گـايـين لـرـه يـه و
 گـوـو لـه ژـيـان
 ژـيـان كـه مـي و يـست

زږی ویست مړی
بډه نګیت ترسه
ترسه له رږ
ترسه له ژیان
هر بډ و تا ده یت
بیرت نه چ مردن قووت نادر

ئاو س بهره . . شیعری فهاد ک ریم

مړی هه میسه پویستی به باوهشی ئاوه و دوواندنی س بهری خ
ب هات و چوون رووبار ئو شو نه یه ژیان مه لهی تډا ده کا
مهراق له رابردوو و ئستا مه خ له گهل رووبار پیاسه
داهاتوو ئاوه دان به تا یت ده یبا ئو
مړی فی ب س بهر رابردووی پ ئسته ره یه و داهاتووی شه و
شو ن هه یه بهردی ده بار
با نده ئازاد تره له من
ماسی هزی به سه فهر نیه له گهل ت
مړی ب دارستانیش بدو بوونه وه ره کانی نه خ ش ده که ون
گر ده ته و بژیت له ئاو نزیکه و نو ټکه
هه میسه هزده که م وهک ئاو بوا س بهرم
گر کهوت ر ینم راستکه مه وه راستر ب م تا خوار نه ب و لار نه بم
هه ند جاریش ډم پ شم که و ب جوانی خ م
به ر له وهی ئیش له سه رخ م که م ئیش له سه ر س بهرم
گر ل م ونبوو له ده رگای ما ه وه دا
ده ترسم به ها و یه تیم ماندوو له گهل ئاو بوا
ما ه وه تاریک ب س بهر نازانم ب م به رډا
ب س بهره که م ته نیام و ئاو ده مبا
ر یشتن له گهل ئاو خ شتره له ته نیایی
ئاو جت نا ه
ئاو ده تبا و س بهرت گه و ره
مړی ف ږ نه بووه بژیت

سټېبرې ځې نېبېنټ
ته نېايه و ته نېايې ځې نا ناسټ
مرټق ماسې و کټر و گو و درهخت و سهگ و ئاسمان و ئهستېره و
سټېبر نا ناسټ
مرټق څېشې نا ناسټ و نازانې مرټقه،
مرټق مرټقه و سټېبرې ځې نادوټنډ
مرټقه مرټق دژه به ځې
من سټېبرې ځېم څېشدهو و هک ئو ده وې قاچې ناشکټ
من ځېم څېشدهو و هک ئو ده وېم قاچم ناشکټ
ئو ژيانه و هک ئو بې ژيانټ ناشکټ و سټېبرټ ژان ناکا
رېشتن و هک ئو جوانه و هک کټر
رېژباش له سټېبرهکټ که
با ئو و هک کټر بې و
کټر و هک ئو بې و

مردوو نازييت . شيعري فهرهاد کهريم

له گه ځېت بدو له ناو ته نېايهکې تاريخ و قوو دا جېماويې
ژيان به و هموو روونيه و ته نېايې و تاريخيت نادېزه و
ئاووده بوون به و ژووره داخراوه ځېت
پېکه نېن له دووريت دهخنک
درهختې ناخ هه ناسه نادا، ژيان ده نېژي
به چرپه ش نه نيت مه درک نه
له تاريخيش پېويستت به چاوي ځېته
متمانې به چرا، باوه ټکز دهکا له شه و
باران نايېته سر گټ، گټک با ش له گهل ځې نايبا
مرټق کوټره و نامبين تهرم له ناو ځېم نېژراوه
له ناو ځېما مردووم به چرپه ش مردنم لاي تهرمه کم نادرک نم
تېرميش جار جاره هزي له جوو ه و ځې و هرگټ نه
نه بادا به زمان بېته و بې مردوو ټک له ناو من نېژراوه
ناخې پې ژيان و رېژه، زمانې تزييه له نازادي

سهری دارستانه و چاوی دهریا و ئاسمانه
مردوو کی ته نیام
ته نیا

مردوو

زیندوووه کانی ئەم بە مردوویی و بە مردن لەره
له ناو ئەو هه موو مردوووانه ته نیا له ناو پاکی خ ما ژیان
هه موو مردوووه کان ده بینم له پ شب ک دان
بە کردنی بازار و نه خ شخانه و جه نگ له مردن
بینن ک نیه بە هه وه ریین
بیستن ک نیه بە ژان
گوتن ک نیه بە ئازادی
ژیان به های نیه لای مردوووه کان
لای مردوووه کان بە به هایه ژیان

مردوو ژیان نابینا ت

ژیان پ ه له شه ی مردوووه کان
مردوووه کان هه می شه له شه دان
گیرفانی شه یان تژی کردوووه له مردن له ناو مردنی ژیان ندان
دو ن و ئەم و به یان یان شه
به یانی و نیوه و ئ واره یان دوور له ژیان
نامن به ژیان و ده نه ناو مردن
هه ر که سه و خاوه ن کللی خ یه تی بە کردنه وه و داخستن
کلل هه یه ده رگای ژیان ده کاته وه مردن داده خات
کلل هه یه ده رگای مردن ده کاته وه ژیان داده خات
مر ق هه یه ته نیا کللی مردن و شه و تاریکی لایه
مر ق هه یه ته نیا کللی ژیان و ئاشتی و روونی لایه
مر قی بە کللم خ شده و
ل ره بن و مردن نه یانبا
ل ره بم و مردن نه مبا
ژیان به و خ رایه وه م ه تی دابه زین نادا
ته رم کم هه موو سا یادی مردنی خ م ده که مه وه و ژیان ل ناگه
دابه زم
بوونی مر ق م خ شده و دوور له دابه زینی ژیان و سه رکه وتنی مردن
مردن ژیان ل خو مردنه
کلل واتای کردنه وه و داخستنه
واتا نادا ک تایی ژیان مردن بە

ناخ پښتو مردن و ژيان تاريخ و هک ميوانخانه ي پښتو چرا و تزي لي تهره
چاويلکه تاريخ پښتو شو و ژيان مردن
به بيني يه کتر سهرقا پښتو له دهره وه ژيان
نه و هه موو مردنه نابين
مردو و مردن نابين

ژيان مردن دهخوا . . شيعري فهره د کهريم

هه ميشه ژيان به دوامه وه به من به دواي ژيان وه نيم
له ناو دانه وه مان دووم رابردووم پښتو شو نه
گا تهم به نه مڼ و به ياني د تزيين له ته مردن
شکايين و مردين، ده شکايين و دهمرين
کاتم پښتو کاکر تهم له مردن ژاوه و مان دووه سهر
به گومان وه رښاي له مرځ به يه قينه وه پياسه له گل سهگ
با نده و درخت و ماسيم خښه و پښتو به هه موو دهره قينه وه مرځ تښ
پوچي و مردن ژاندي، مردو و ناگه پښتو ناو مردو و،
کښمان خست ته ژيان به هه موو پوچي و مردنه وه، شهيدان فښي
تښ بوو کوژران
باوه م وايه مرځ ده پښتو کارکا، مردن دوورخاته وه و ژيان جوانکا
به مردن پاک نابته وه شهقام، زهوي پښتو ته گڼ و شو پوچي
گوره به به بچووکي ده خور ييت، گوره به به بچووکي ده مريت،
مردن و ونبوونه و گڼ ه گڼ ي گومان
گرنگ نيه شو پښتو که هه ناسه لښات پښتو مان وه ده ژي نهک پښتو ژيان
فښان کردين يه کتر بخښين، يه کتر ده پښتو جوانه ژيان

مردن ژيان دهخوا

به که پښتو ژيان نايي م

مرځ ديلي چاو و ورگيه تي، نان پرېوه له شووره يي، ژيان له مردن
خځري کهوت ته ژيان، نازادي شهرم له مرځ کهکا
ژيان ژيان دهخوا، ژيان مردن، مردن ژيان دهخوا

مرقف بوونهوه رکی ئا ز و سهیره
 مردن مردن دهخوا، مردن ژيان، ژيان مردن دهخوا
 نهگه يشتمه ژيان و له مردن جمام
 پويستمان به باخهوانه که مرقف ب و و نه و ژيان ئاودا
 مرقف له مردن رزگارکا و به که که ژيان ب ت
 ژيان مردن نهخوا
 مردن ژيان نهخوا
 مردن مردن نهخوا
 ژيان ژيان نهخوا
 ژيان پويستی به ووناکیه ب گه شه کردن
 مرقف فريو نه در به زهرده خه نهی ژ
 دهست به گیرفانی شهودا نه کا له تاریکی، له له خه نه نه گر له
 که نار
 ته ماشای گزنگی ر ژکا له هات و چوون، به یانی و ئه واره جوانکا
 چرای خ تبه له شهو تاریکیت رووناک که
 شهوت ته نها ب پشووب تاریکیت نه چ ته دهره وه
 مرقف تینووه ب رووناکی، ناخی مرقف زیندانی ر ژه
 هه موو ر ژ تیشک له و گ ه قوو له سر ده نه ته وه
 ناخی مرقف گ ه کی قوو ه، نه نهی نه و گ ه قوو ه نه د زراوه ته وه
 مرقف خشی نازانه ب له ره یه و چی ده و، گوو ده کاو پ ده که نه
 ه نه پم له ژيان به یانیان به هاوژینه کهم نا م ر ژباش
 نه و ش ژ کیتره مردن ژيان دهخوا به و هه موو پووجیه وه گوو به
 گووه بووه ژيان

ئه ش . شیعری فەرهاد کهریم

هه ر ر ژ شو نه کم د ش
 ر ژ د و
 ر ژ سی و
 ر ژ پ
 ر ژ په نجه و ده مار و گو
 ر ژ لووت و زمان و چاو و بژانگ و بر
 تارمایی و بزه و فرم سک و پژمینم د ش

له بینین و گڼ تن و بیستن و هه ست و چټک ژگر
 رڼ ژر قز و پټ ست و خوڼ نم
 رڼ ژر کیش هه موویان پټ که وه دڼ ش
 ده زانم گیان کڼ شان نزیک بووه
 رڼ ژر مردنم
 رڼ ژر ژیا نم دڼ ش
 ئڼ ش کی که وړه که وټ ته نڼ وان مردن و ژیان
 ژیا نم دڼ شی و مردنم ژان ده کا
 هه ناسه و روانین و بیرکردنه وه و بیستن و بینینم
 ده نگم مڼ شکم مووم دڼ ش
 پشو و شادی و ماندو و خه مم
 گڼ تن و زمانم دڼ ش
 لاوازی و جوو له و هڼ ز و خوڼ نم
 تاریک و روونیم ئڼ شم دڼ ش
 ووشه له رسته دا دڼ ش
 بیر له زمان ناکه مه وه دهر بڼ یینم دڼ ش
 رابردووم فهرمڼ شکردووه و ئڼ ستام دڼ ش
 ئڼ ش ده گاته به یانی
 له دوارڼ ژر که ڼ هه موو شتڼ پڼ ئڼ ش بووه
 باو باران و تهم و ههور و شنه با
 مرڼ ف و ماسی و باڼ نده و ئاژه
 نان و خڼ ر و ده و روبهر
 ئڼ ش کی زیندوو که وټ ته ناو ئڼ ش
 ئڼ شم دڼ ش

مرڼ ف بوونه وهرڼ کی سهیره

تاریکی شهو جوانه
 مرڼ ف رووناکییه کی تاریکه
 ئه ستڼ ره کان نزیک بوونایه پڼ تاریکی مرڼ ف ده بوون
 له ناو تاریکی مرڼ ف بینین ده که وټ ته گڼ گڼ
 شهو پشوودانی گیان و سروشته
 رووناکی فڼ مه ده ناو شهو
 شهو خاوڼ نه مرڼ ف
 رووناکییت تاریکه خه وی ده زڼ ت شهو
 رڼ ژر ئاوڼ نه ی رووناکییه
 تاریکه رووناکییت، رووناکییت تاریکه مرڼ ف

رڼ ژ به و هه موو رووناكويه و رڼ شن ناكا ناخا مړڼ
له ناو تاريخيت وهره دهر
شهونيكه رانه به و هه موو تاريخيه فڼ تداوه ته ناو رڼ
له ناو شهوي رڼ ژ و له ناو رڼ ژي شهودا خهوتوويت مړڼ
خهوت خست ته بينيني رڼ ژ و بيستني شهو
ئهست رهكان نزيك بوونايه كڼ ده بوون
به كڼ ريي له ناو دهنگي شهو و جووڼ هي رڼ ژدايت
دهست به چاوتوه بگريت ناوڼ نهيه دهست
په نهكان نا ناسته و
په نهكانت لڼ ده بڼ ت به سڼ داره
رڼ ژي بينين و شهوي بيستنت له سڼ داره ددهيت
شهو له رڼ ژ دادهگيرسڼ ني و له رڼ ژ شهو
ده بينه منداڼي سوتان و مردن
بوونه وهر كڼي سهيره به سوتان و مردن ده ژي مړڼ
له ناو شهو و رڼ ژي خڼ مدام مردووه ژيان
گڼ ه و نه خڼ شخانهيه زهوي بڼ مردن مړڼ

بوونه وهری چاګ . . شيعری فڼ رها د كڼ ريم

مړڼ له ناو خڼي جڼينا بته و به چوك كڼي گه وريه و خڼي نازانڼ گوو
رڼ ژه
من مړڼ قم دهزانم ئاودهست شوڼني ژيان و پشوودان نيه
سهرم پڼ بووه له هه وڼ مړڼ لڼ ناگه ڼ سهر به تا ڼ بڼ له هه وڼ خراپ
خراپي مړڼ له وه دايه به هه موو شت كه وه رادڼ منيش رانا يڼم به خه مي
مړڼ
غريبي خڼم ده كم شهرم نيه مړڼ غريبي خڼي بكا سهيره مړڼ
غريبي خڼي نه كا
دووره هڼنده دووره ده شمريت ناگا پاڼه واني گڼ ه پان نيه گه وري
بچووكه، مړڼ ڼه بچووكي گه وري
په لاماري ژيان هه ميشه نزيكه خوڼنه شه قام،
نه بينرڼيت باشه حز له سهيري جواني ناكا بينيني پڼ بووه له گوو

مرځ

سروشتی بازار، شه ی ټاين، ره ننگ نه څښ، کډر بير بووه مرځ
هاور ټکانم در ټر ټيان و به کورتي مردن ز ټر ټيان و به که می مردن
هاور ټکانم

هاو ټټيه کم هه بوو له ټيان ده ترساو نه مرد له مردن ده ترساو نه ټيا
هاو ټټيه کم

هاو ټټيه کم هه بوو له مردن و له ټيان ده ترسا، نه مرد و نه ټيا
هاو ټټيه کم هه بوو له مردن نه ده ترساو ټيا له ټيان نه ده ترساو مرد
هاو ټټيه کم

هاو ټټيه کم هه بوو نه حزی له ټيان بوو نه له مردن له نوان مردن و
ټيان ده سوو ټايه وه

من هه رگيز له هاو ټټي ټکانی څم نه که یشتم و نامه و ښ بگم و کښه
بخمه ناو ټيان و مردنيان

هه میشه له ده ره وهی ټيان و مردنی ټواندام ب ټ ټه وهی
په یوه ندي که نمان ټا ټټی ټزی ټنه که و ټت

مرځ غه ریبی څی بکا شهرم نیه له ناو څی ج ټينا بته وه گوو ر ټره
سهرم پ ټ بووه له هه وای څراپ ټاوده ست شو ټنی پشوودانه

من مر ټقم و خه وم د ټ به خه وی مر ټفه خوا
پ ټ بووه له شه وی روناک قوربانیه که سواوه چرایه ک نیه ب ټ گشه ر ټزی
تاریکه تاوان

ښ ټ ټ به ده مامکه وه شووره ییه، گورگ و مه ټ و که ر مندا ټی مر ټفن خوا
ده مامکه

مندا ټه کانی دایا نه وه که ند

یه کی خوارد، یه کی کوشت، سواری یه ک ټکیان بوو
ټاو ټاو چووه مرځ

مرځ ز ټر میهره بانه وای گووت ټه و
گورکه نا،

مه ټه که نا،

که ره که نا،

ټه و گوټی،

که سیش گو ټی له ټه و نه بوو

مرځ میهره بانه

که سیش گو ټی له من نه بوو

مرځ د ټټی ټای نا خو ټننه وه

گه ر نه کوژ ټ و نه خواو سوارنه ب

سوار بوون و خواردن و کوشتن پیر ز بوونه وهی څراپ

خه وت باش بوونه وهی چاک با میهره بانیت نه ز ټت به خه وتووی جو انیت

به سهری خٚت ته ماشای ژیان مه که . . فٚرهاد کٚریم

تٚ سهری سهری مرٚف که بزانه چه ند سهری مرٚف
 خاوهن سهرٚکهو هزار سهر له سهری مرٚف جوانتره سهری سگ
 سهری مارو مهیمون و شٚره سهری خٚی نیه سهری تره سهری مرٚف
 سهری مرٚف له سهری کٚتر چوبایه ئه شقی ئاسمان ده بووین
 سهری مرٚف له سهری ماسی چوبایه ئه شقی ئاو ده بووین
 سهری مرٚف له سهری سگ چوبایه ئه شقی زهوی ده بووین
 ده ریا و زهوی و ئاسمان تژی ده بوون له ژیان
 سهری مرٚف بهرهی جهنگه ژیان لٚ زیادهو ده یبه خشٚ به مردن
 بمرین کٚی ژیان نادهین گیرٚده نابین به گرانوونی هه ناسه
 بمرین کٚشه ناخهینه ناو ژیان
 مردن پشوودانٚکه ههواٚی تاریکی مرٚف ناگا
 نه مرین مرٚف ده مانخوا
 نه مرین زهوی و ئاسمان و ده ریا له تینوٚتیدا ده خنکٚن
 ده سووتٚ ژیان، سوپاس مردن جٚتنه هٚشتین نه مرد ژیان
 مردن نه یهٚشت ببین به پووشی ده مباو ببین به گاٚته جاٚی مرٚف خوا
 پٚویستم به مردنٚکی خٚرایه، خٚراتر بٚت له مردن
 دواي مردن تامی نامٚت مردن، مردن نه مٚتٚت ژیان ده مرٚت
 ژیان گٚرانیه کی سارده گوٚگر نیه له ناو مردندا
 بٚده نگیه کی سامناکه مردن له ناو ژیاندا
 له تاریکی فوو له چرا و گٚرانی بٚ مردن گوت مرٚف
 مردن بازاٚٚکی گه وره یه، پارچه کانی مرٚف به خٚٚای کٚکه وه بٚبه ها
 بووه هیچ ناکات
 دژی سروشتی مرٚف قم ژیان فرٚشته مردن، شانازی به مردن ده کاو فشه
 ژیان
 هه میسه به مردنم گوتووه شهو شاد، رٚژ باش ژیان
 مرٚف به کهٚکی ژیان نایهت بٚ مردن ده ستنادات

دهمرّت و ژيان فّرنا بّت، فّرره ژيان نابّت و دهمرّت
مردوو به که کی ژيان نايهت، مرّق فّر نابّت بژيت
ئاسان نيه فّر بوون له خوځنيه تي مردن، مردنی بهرزه له خوځنی
به سهری سه گه کم ته ماشای ژيانم کرد چند جوانه ژيان به
خوځيسته وه
پاککردنه وهی دهو خوځنی مرّق
گوځيني دهو سهری مرّق
شهو شاد مردن
سه گه کم له خم خستر دهو درّ له گهل چاوه کانی ناکات
رژباش ژيان

سابقہ ری رائٹرز . شیعری فہرہاد
کریم

لای شه و خٚم به جٚدٚلم گهرنه هاتمه وه به رٚژ بٚٚ هٚنده ی خٚر
خٚشمنه ویستووه
به شه و بٚی چرایه کی هه لکه و تا رٚژ شهرم نه یگرٚ و هٚنده یتر
دوانه که وٚ
زه مینی مرٚق بٚ ئاسمانه و کوا رٚژ له تاریکی هه ٚدٚ
چرای ناخت داگیرسٚنه مردن پٚ بووه له ناویشانی خراپ
رٚژ ئاوا بووه، رٚژ له زه مینی تاریک هه ٚنایٚ
چرای ناخت داگیرسٚنه رٚژ پٚ ویستی به خٚره
خٚر نیشتمانی ژیان ه
بٚچرا مردن پٚ ده بٚ له ناویشانی خراپ
ژیان پٚ ده بٚ له رٚژی تاریک
وهک مرٚقئ مٚدٚرن چرای هه یه و شه و ده کا ته برین
رٚژی تاریک خٚری ده وٚ، برین چه تری رٚژ
گهر ناتوانی روناک بیت سٚبه ری رٚژبه له تاریکی باشته
ئه ستٚره یه کی بچووکیش بیت باشته له رٚژی تاریک
ئاگات له رٚینبٚ مرٚق رٚژی پٚ له قٚرتی تاریک کردووه و ژیان
ده نٚژٚ
باٚت فهرامٚش مه که ده مت بٚ ژیان
ٚ
ٚ

ژیان به گهرمی و ساردی ده مرٚت. . فٚره اد کٚریم

بوومه ته دوو له ت، له تٚکم شه ی ژیان ده کا و له تٚکم شه ی مردن
شه ٚکان نه رمن بٚ مردن و ژیان به نه رمی ژیان و مردن ده شٚٚن
ژیان شٚٚانی ده وٚ، مردن گٚٚٚ، بمریت باشته مردن
گهرمبووه ژیان به مردن، به مردن ساردبووه ژیان، بژیت باشته ژیان
سارد ساردبووه بٚ کٚتروٚ ماسی و مامز
بٚ شادی و شه ٚ مار و مرٚق زوٚ ناو ژهر
ترسٚك له پٚکه نینی مرٚق ده بینم، ده ترسم به پٚکه نینه وه ژیان

قوتدات

ترسک له خهوی مار ده بینم فین بچته خهونی قه پا له ئاسماندات
هاو ته هر ماسی و با نده راوکا به تهنیا بوا بگ ته زیان بخوا
له تگ و قوم ته نیایی و هه ناسهی ژان و مردن جبهه
بژی ب شهی زیان وهک تاثیریی ماندوو و ماسی بریندار
وهک با ندهی قه فز نه زهویی ههیه و نه ئاسمان
وهک درهختکی رهنگ زهره دوور له ئاو
مرق له مردن ده ترس و زیان راو
گیر ده بووه به خه می مردن،
جوانی ده نه ب خهون
په بووه له برینی شهرم
له چاوه روانی مردم ب ژهم زیان، به یانیش نه خ شمه و
چند جوانه مرقی تهنیا به ژانه وه ب زیان ده و
له دو نه زیاتر خ شمه و ی به وه موو ژانه وه زیان
له قه فزی مردن وه ره ده ر زهوی گهرم بووه به مردن
به مردن زهوی مردوو به بگه وه پش مردن، زیان شانی ده و
سارد سارد بووه به مردن، بمریت باشته مردن، بژیت باشته زیان
ژیان به گهرمی و ساردی ده مریت، به مردن ده مریت، خت بشی بانی
مردنت له د
مرق خی بشوا ده ریا و زهوی و ئاسمان پاک
غهریبی زیان ده که م مرق له گه ده بم به کتر و مامز و ماسی
بیری سه که که م مرق ق کوشتت
ژه هره شادیت، شه ت گ، گستانیت مرق
له ئازاری مردن بگه وهک سه بهرت نه رم،
سهیری سه بهرتکه تینوو نیه به خو، برسی نیه به مهرگ
ناژیت ب زیان، ککه گی چه قیت و مردن ده گریت
بیری زیان و سه که که م ده که م
مرق خت بشی بانی گ و جه نگ و گووت له دت . . .

ئاوسه با نقی مردن . . ف ره هاد

کډریم

ګونا هه دهرگا له سهر خمان داخه ین چاوه ځی دهرگا لډانکه ین
مردوو له ما ځه وه نیه، ژیان سه فهر
ګډم ته نگ، په رداخ ځ بزه، کهوچک ځ ژه هر
مردن تینو، د ځ پ ځ نا ځ ته خو ځن و شه ځ
ماسی با ځی نیه قو ځا به شت، ت ځ ه ک ځ ر ځ
دهریا کوشتارګه، چاویش داخه م خو ځنه و خو ځن
له گمهی ک ځ تر، ب ځ ځ ینی گا، شه قبوونی ه نار ده گم
مر ځ ځ ځ له ځازار وهرده ګر ځ
زهوی قاچی هه بوایه ده ځ ځ ی
با ځا یه له ره نگ، جوانی ده ن ځ ځ
ځاسن ف ځ ره بینین و بهرد ځ کوشتن ده کا مر ځ ځ
مردن ده بار ځ زهوی ګډ ځ
مردن له دهرګام ده دا
باجی شست سا ځ هه ناسه و ځ قهرزاري ر ځ ځ ژیان
مردن ک ځ کهوه ژیان نای ځ ته ک ځ ځ ین
مر ځ ځ ځ مردن ده ک ځ ځ ځ ب ځ وه ځ ز ځ کی تر
مردن ده چ ځ ځ ځ ب ځ سا ځا نی د ځ ځ
ژماره بانقیان نیه ځه سپ و س ځ و
مار و مراوی و ماسی
بانقه کان ځاوسن به مر ځ ځ
قهرزی شست سا ځ هه ناسه و ر ځ ځ ژیان
بهرګهی ځه وه موو باجه ناګرم له دهرګای مردن ده دم
به مر ځ ځ ځ ده ځ ځ شست سا ځ سوار بوون، بانقه کان ځاوس به مردن
دهریا، زهوی، ځاسمان بوون به ګډ ځ ځ ستان، ګه وره ترین ګډ ځ
مردن له دهرګام ده دا ګډ ځ ځ کهم پ ځ بووه له ګو و
ګډ ځ ځ نیه، مر ځ ځ ځ وهک ځاوده ست ده بین ځ ژیان
به ج ځ ماوه له مردن سهرم چ ځ ته ناو ګډ ځ ځ مه وه
ګریانم به ګډ ځ ځ ی ژیان د ځ
ژیان ګډ ځ ځ کی ره نگا و ځه نگه
شهرمه مر ځ ځ
مردوو چاوه ځ ځ ی مردنکا له دهرگا بدا

ئاگرى سارد . . فـرهاد كـريم

دەرەوہ ساردہ و ژوورہوہ گہرم
مرق له دەرہوہ گځی گرتووه
چـځـ له ساردی دەرہوہ وەرناگرم ئاگر له ژیان بہربووه
دەرگا داخہ با ئاگر نـځـتہ ژوورہوہ
سہرمان دہـځـ بہو ئاگرہ ساردہ
فـځـرہ ئاور خواردنبہ و بہ ئاگر خـځـت بشـځـ ئاور فـځـرہ زمانکہ
بہ گځـ بـځـ پشووـځـ ژیان تـځـزـ ھہ ناسہی فـځـنکی دہوـځـ
له دەرہوہ ھہ نگاوہ کانی نہرمکا
گہرمی له فرمـځـسک فـځـربـځـ
ھہ ناسہی ساردی له ئاو
ئاگر له ژیان بـځـځـ و خـځـی بشوا بہ ژیان
ئاگر ئاو بـځـ و ژیان نہخنکـځـ
ژیان بخنکـځـ ئاگر دہمرـځـ
ئاگرم خـځـشدہوـځـ ژیان نہسووتـځـ
ژیان جوانہ بہ ئاگر گہر سارد نہـځـ
بہ ئاگری سارد ژیان دہسووتـځـ
مرق ئاگر دہکاتہوہو له سووتانی سارد ناترسـځـ
پہ یوہندی من و ئاگر کـځـنہ
ھـځـندہی له مرق دہترسم له ئاگر نا
بہو ئاگرہ ساردہت سووتاوم مرقـځـ
سہرت له گیرفانت پەستہ
پاـځـ بہ سہرتہوہنـځـ با له گیرفانت بنوـځـ
دہمہوـځـ بـځـمہ دەرہوہ له ئاگری سارد و سووتان نہترسم
فوو له ئاگری سارد مہکہ له ئاگری سارد وەرہ دہرـځـ
بہ ئاگری سارد سہرمان دہـځـ
بہ سہرما دہمرین
ئاوـځـ بہ ئاورہ ساردہ داکہ
ژیان ئاگری دہوـځـ
بہو ئاگرہ ساردہت زہوی سہرمای بووہـځـ
ئاو گہرمکهن بـځـ شووشتنی زہوی
زہوی له سہر مہرگہ

له ڪوڙ زهوى بندڙين
گوو له ڪوڙ ڪهين

فهره زمان به. شيعرى فاهاد ڪريم

هه نڱاو ڏوورم له ئاسمان بيم نيه باسى زهوى ڪم
سهرم رڙاوه ته زهوى بيم نيه سهيرى ئاسمان ڪم
په يوه ندى زهوى و ئاسمان ئاڙه وهڪ من و ڇم
سهيرى ئاسمان مه ڪه بيم نڱيت جوانه له زهوى
فهره زمانى تر به مرڻ ڇڏا ڏاڍو
له گهل تڻ بيم نڱي جوانه ڏوور به له نووزانه وه و خوار دانه وهى ڇڏا
فهره زمانى با ڏنده و ماسى و ئاڙه به
له گهل دهريا و زهوى و ئاسمان ڏو
له مرڻ ڏوور ڪه وه پڻ ويستت به زمان نيه
مرڻ ڇا وهن زمانه و نازان ڏو
ده ڏم مه شاخ و بازار و ڪار
ڇم له ما ڏم ڏم
ئوه من نيم له ڪارو بازار و شاخ
له ڙوور ڪم له ناو بيم نڱي ڇم رڙاوم
دهره وه ئاڙ بووه
ناوه وه وڻرانه و ڇڻ
له ناو ئاڙى و فهرام ڏيڏا گڻ تن سهر ئاڙه زڻ
فهره هه ڀه ڀي ڇڻ تبه سووڊى هه به سوڙى خوڻ
له سور ياليه تي پڻ ڪه نين خه يا له خهون جيا ڪه وه
فهره ها ڀي ڀي گه نم به نان دهم داده خات
پڻ ڪه نه به وجود له دهره وه دڙ به خود به
ڇڻ له ما ڏم ڏم
ما ڏم سارده ته مهن ده سوتڻ ئازادى ناگات
مرڻ سوارى ڇي بووه و بڻ ڇي دهڙى
گاڻ ته به ڙيان و وجود ده ڪات
له رابردو و ڏم ڏم ده بووه به ڇي

چه ند جوانه ژيان له بازنه
هاتنه دهره وه زږر جوانتره
گهر فږره زمانى باڼنده و ئاږه و ماسى بيت

ژيان ده كه مه ناو نيشان . . فږره هاد كږريم

گله يى ده كا خاوه ن ئاكارى بهرزو دږى باش
نهرمه له ناو مردنى ئهم ږږ و ژيانى سبهى
برين رږاوه ته ناو برين ره قبوه ژيان
گهرده لولول پږده كه نږ، مردن رږاوه ته ږ كورتى ژيان
ژيان پږ بووه له ره قى مردن
مردنم رږاوه ته وه ناو ژيان
ژيانم رږاوه ته وه ناو مردن
ژيان و مردنم له شه ږدان
فرم ږسكى زږرى رشت ژيان، گريانى نه برد مردن
پږ بووه ږ گريان، ماندووه ژيان، تينووه مردن
له مردن راناكهم، ژيان ناخه مه گږږ، تهرمم ناچږ ته گږږستان
له مردن دږمه ده رږ ژيان ناو نيشان
ژيان برږږ مردن ده گات
مردن بگات ژيان ده ږږږ
له وه تهى هم له شه ږدام
مردنم رږاوه ته ناو ژيان
ژيانم رږاوه ته ناو مردن
با جه ننگ به رده وام بږ
ژيان بږږږ و مردن نا
مردن بږږږ و ژيان نا
ژيان روونه مردن نا
رږمه ده مردن ژيان تاريك كا
ده زانم مردن هه ږږيه و ژيان نږچير
بږ ئه وهى بږږيت فږر له هه ږږكه و مردن دواخه

رڼه مړه ق. . فارهه د کڼه ريم

به دواى پټه کاني مړه ق. . يشم، مړه ق. هرگيز ناتگه يښته نارامى،
 رڼه نيشاندهر نيه، خوار ده واو رڼه گټه مړه ق،
 له گهل مړه ق. رڼه ناکه، ناوه دانيه کي تاريخه، نه کهى به دواى
 هه نگاوه کانيدا بڼه، که وتن چاوه، دنيام گووه تونڼه نوته که رڼه
 له ناو که وتن دا ده شک ټيټ، تارمايى سبه ريت شکاني به نازاره رڼه،
 رڼه ترسه، مه به به پڼه، رڼه له هه نگاوه کاني خټ بند، رڼه يشتن له
 ناو خټ دا جوانه، له دهره وهى خټ گوو،
 خاوه نى پټى خټ تبه، خاوه نى هه نگاوى خټ تبه، ناگات له دهمتې ون
 نه بڼه رڼه،
 نره پټه بووه له رڼه،
 نايه رڼه، رڼه خوا، گورگه رڼه، رڼه مړه ق، لاره رڼه، رڼه ناره، رڼه
 دڼه رڼه، ليره رڼه،
 بانگه شتى ژيان بڼه سهر سفره ي مردن، ژيان گڼه بخه وه خه وتن
 جوانتره له مردن،
 پټه ويستم به خه وتن کي قووه، چاو و هزر داخه، سده يڼه بدهم به
 سا ڼه ژيان و نه دڼه م،
 سا ڼه ژيان زڼه رڼه بېگ ڼه به مانگ، چوار هه فته مانگ
 گهر مانگ ڼه ژيان زڼه رڼه بېگ ڼه به هه فته يڼه،
 هه فته يڼه بگ ڼه يه وه به رڼه، به شى گوو کردن و خه وتن ناکا
 به شى خوله کڼه پټه کين، ده مژمړه ڼه هه ناسه، هه يڼه روندک،
 مانگ ڼه برسى، سا ڼه گريان، سده يڼه ژان
 رڼه به ش ناکا که مه بڼه ژيان
 بڼه گوو له ژيان رڼه به ش ناکا
 رڼه به ش ناکا بڼه ژيان گان
 له ناو گڼه تندا ده ژيت، ده مريت له ناو گڼه تندا
 له ناو بيستندا ده ژيت، ده مريت له ناو بيستندا
 له ناو بينيندا ده ژيت، ده مريت له ناو بينيندا
 ناگات له رڼه ژباشى گڼه تن بڼه، هه موو گو تن ک رڼه ژباش نيه
 ناگات له بيستنى هه نگا و بڼه، هه موو پټه يهک هه نگا و نيه له رڼه

په کانی مرقه نادا گوو له
مرقه گیرفان، گیرفانی مرقه ر،
په کان په بوون له ژه هری ره نگاوه ننگ
مرقه دود و گوو ناگر
سده په ک زره به گوو کردن له زیان
له ناو پاکیدا به ی خشه و بمریت جوان
همنی بپارزه له ناو نهو هموو ههراو په
تل و تیفت داخه دووربه له جه ننگ و بازه گزری سروشت پزمینی خوا
په مرقه
ده په ی و نازانین به ک ده په ی
بیست و چوار کاترم زره نازاد بژیت
ده په ی و ناگه په نهوه خت له بیر مه که مرقه
په

بووهسته مرقه . فارهه د کرم

هه ندی جار ده مهو راکه هه ند جاریش رکه م، له وه ده ترسم به
ریشتن نه که م، به غاردانیش خ م له بیرکه م، په هه میسه هزم له
امانه، سهیری راکردن و ریین که م، له مژه ده مهو شتک به م
نهمگوتی، گوو رادرم گوو له بانگی نازادی به و گوو ل نه بووه و
گوو ل نه به، مرقه له مژه له گتن به ته وه هیه نا، گوو له
هه نگاوه کانی خی نه، نه راده کاو نه ده وا، له جه ننگه په کی خام شدا
خه وتووه و نازاره کانی خی ده خوا،
ناووده بووه به خه وتن، ده واو راده کا، ریین و راکردنت به
ک تاپه له و جه ننگه خه وتوودا، مرقه له خه وتندا ته نها تم و خه ون
و تهرمه، له ناو خه ون و تهرم و ته می ت دام، تارماپه کم خ م
نا بینم و نابینر م،
تمه بتبین و نه بتبین با،
تهرم و خه ونیش چرایه که به ک ره،
ژوور کم گهره که له تارمایی، تمه دایپ شیب و له بینین به دوور،
هه نگاوه کانت ری په نه که و، وهک نه م ون، خ شنییه له ناو خه می
خ م و خه وتنی تدا ناره زوو که م تارمایی بم، بخه وم و خه ون و تهرم و
ته م بم،

لهو جه ننگه ځه وتووه دا گوځم له ده ننگي ځم نيه، مردن ځي سارده
مرځ، مردووي ئره رځين و راكردنت جوان نيه، ده ځي وي و ده ځي،
ئاگات له ژيان نيه و ناخت گڼه و ځت ناشتووه،
بيري پش مردني مرځ ده كه م
جاران مرځ جوان بوو
بيري جواني ځم ده كه م
خه فته له ئه م ځي ته ده ځم
ځم لم و نيووه
تارمايي و ته ميت له داهاتووش نابينر ځم،
نازارت گوره تره لهو جه ننگه ځه سارده
ساردتريت له مردن
پش مردن ژيان هه بوو
بيري ژيان ده كه م
پش ژيان مردن نه بوو
زووتر گوځم له مردن نه بوو
بيري ژيان ده كه م
زووتر مرځ ځه وني بچووك نه بوو
سارد نه بوو ځه وني
بيري ځه وني جواني ده كه م
باوه شي گهرمي
بيري خاو ځني مرځ ده كه م
جاران مرځ پيس نه بوو
تهرم و ته م و گڼه نه بوو
پش مردن ژيان هه بوو
بيري ژيان ده كه م
بووه سته مرځ دا به زين هه يه

گيرفانه مرځ* . . فاره د كځريم

شهو و رځر بيست و چوار ده مژم ځره،
نوستن و كار كردن،
گوو كردن و دم شوشتن،
ئهو دهمه ي هرگيز خاو ځن نا بته وه وهك قوون،

چه قییه بـ بـین،
 تـ کا تژمـریت،
 چه ند ده مژمـر ددهی به کوشتن و مردن، به خوـن و ژیان،
 چه ند ده مژمـر ددهی به جه نگ و سوتان به ورگ و گیرفان،
 ده مژمـرک نادهی به مـرا و مـشک و ئاکار،
 جه نگ گهرم ده کهی له پـناوی گیرفان،
 ئاوه دانی و خـشه ویستی وـران ده کهی بـ گه وره کردنی گیرفان،
 ورگت گیرفانی برسیه تییه،
 سهرت گیرفانی وـرانه یی، مای ماسی و مارو مرـق وـران ده کهی،
 سـزو وـژدان و بینیت گیرفانه،
 له پـناوی سهوزی گیرفانت، ژیان پـ گریان و مردن ده کهی
 له ناو مردن ده ژیم
 ده ژیم له گهل مردن
 به یانیان رـژ پـ ده بـ له تاریکی
 رـژ پـ ده بـ له تاریکی نیوهـ یان
 ئـواران رـژ پـ ده بـ له تاریکی
 رـژ پـ ده بـ له تاریکی شهوان
 مرـق تـ بخه وه به خه وتنت ژیان روناک ده بته وه
 به یانیان ، نیوهـ یان، ئـواره، شهوان وناک
 باـنده، ماسی، ئازه به چاویـکهی هـشه وه مالئـاوا له مردن و له
 ژیان ،
 کا تژمـرکـت ماوه بـ مردن مرـق،
 ،شهـکی گه وره داگیرساوه،
 دهم و قوونت وه کو یه کن به فریای شووشتن ناکه وی،
 زمانت پـ په یقی خراپ،
 ویژدانت پـ جه نگ، گیرفانی ناخت پـ ژهر،
 ژهر پـ ژـن ده کهی ژیان، ژهرت واند له ژیان،
 سهگ و کـتر و ماسی و هه نار له ناو ئاوه دانی و ئه فین و خه ندهی تـی
 ژه هردان له ناو ژهر و مردنداین،
 مرـق له ناو گیرفاندا گه شه ناکا
 جوانی له کـا نه کانی گیرفان بار ده کا
 گیرفان باـی نیه بـ فـین
 ژوان نیه بـ ئه فین
 له ناو گیرفان وه ره دهـر، مردن راگره
 ژیان بانگت ده کا
 له گهل ژیان ئاشته وه
 گیرفان مردنی ژیا نه

جه نځه کان، پژمینی کهش و ههوا
ئاسمان هه میسه گریان
مرځی بـ گیرفان جوانه
گیرفانه مرځ له خـت پرسووه بـ زهوی پـ بووه له په پووـهی کـر،
له باـندهی بریندار،
له ئازهـی خوودار،
له ماسی گـڅ،
له درهختی خه مبار،
له مرځی گیرفان،
کا تژمیرـکت ماوه بـ مردن مرځـفه گیرفان،
که مردیشیت گیرفانه مرځ قووت دهـدا،
مرځـفه گیرفان بمره، ژیان پـویستی به هه ناسه دانه،
مرځـهزی له غاردانه وهک ئهـسپ
وهک کـترهزی له فـینه
ئهـشقی ئاوه وهک ماسی
وهک درهختـکی هه میسه سهوز ئاشق
وهک سهگ وه فا
بمره یان وهـره دهـر له گیرفان.

*کا تژمـر9 ماـئاوا له سهگه کم به نهـخـشی به هـی دکتـری بـوانامه
باـای گیرفان

2023-7-20

ئاو ناخوا تهوه مردوو . . فـرهـاد کـریم

□

سهگه کم له هاوژینه کم زیاتر خـشیده وـم
له سهگ فـره خـشه ویستیبه مرځ
ئاوـنه و ئهـوینه خـشه ویستی و ژیان
ببه به ماسی و باـنده ببه به درهخت و سهگ

فـږبه فـږبوون جوانیه مـږځـ
 ږیان بازارا ځـکی ځـهـشه بـ سپیکردنه وهی ځـق
 بارانبه له روبار ځـکی در ځـڅـ وغه مگین بـ ځـاکی وشک ځـاو
 ږیان هه رزان فر ځـش مه که بـ ږـڅـ ځـکی خنکاو
 به و ځـځـگایه بـ ځـیت ده گه یته هیچ
 لـځـی تـځـپه ځـیووم هه نگاوه ونبووکا نم بزر
 کا ځـ بومه ته وه هـځـندهی له ځـاسمان بـ و انم
 ږـځـگایه ک تا قیکه وه که من پـځـیدا نه ځـځـیشتیم
 به گـځـرانیه کانی ځـت د ځـځـشبه
 ږـممه ده دهست به گیرفانی فرمـځـسکه کانت بگـځـن
 به مـږځـف بوون سزا
 ږـڅـی تاریکت له ناو شهوی روناک فـځـده
 زووتر ئه ستـږـه کان مـږځـف بوون به ږـځـیه کی خواردا ږـځـیشتن
 ونبوونی ئه وانیدی ځـاو ځـنه نیه و نا بینی ځـت
 له ناو ځـاو ځـنه ی ځـت بگری باشته له پـځـکه نینی ساردی مـږځـف
 ځـاوه دانیه کی شیرینه په ځـینه وه له خه می تاریک
 فـځـینـځـکی نزمه برین
 خه وی گران قه فه ز
 له ځـاسمان بچووک دیاره مـږځـف
 له ځـی نزمتر خه ونی
 ځـرایه بـ مردن
 نه ځـځـشخانه هوتـځـه بـ ږیان خه وانندن
 بانقه و ږیانی لـځـداده نـځـین بـ مردن
 له دهره وهی ځـتبه
 مردوو ته ځـ نابـت به باران
 ځـاو ناخواته وه تینووه مردوو بـ دهره وهی ږیان
 ږیان مردووه به ده مامک
 ماندووه به پـځـکه نینی در ځـی سارد
 به چه قـځـی ځـاگر و سوتانی ماچ
 ئه وینی بریندارو مردنی ږیان
 له تـځـ فـځـره ځـشه ویستی نه بووم
 چه قـځـی در ځـ و سوتانی سارد
 سهگ ځـازا بوو ځـشتبوـم
 تـځـش مار و ماسی و مه ځـ و مراویت ځـشبوـ ځـ مـږځـف
 به ځـشه ویستی ده ږیت و نامریت
 ځـاسانه وهک من نه مریت و بږیت
 هه رزانه ږیان

نان گدستانی ورگه . فارهاد
کريم

ویژدان چٚ ته ناو سهرم، ورگی مرٚ قم پٚ کردوو له پیاسه، له ناو ورگی مرٚ ف مه‌گری، گوو ده‌بارٚ به‌گریان، ده‌می پٚ ه له چه‌قٚ ی شهٚ، ناشتی ئاوده‌ست، برسی مردن و تینوه خوٚن، سهری ئه‌شکه‌وت پٚ له ترس، دٚزه‌خ و به‌هه‌شتی بٚ چراو شه‌وه زه‌نگ چاو، له ناو با و باوهٚ شکاوه و مردوو، ده‌ست و پٚ ی درٚ ژ بووه، پٚ شبٚ کٚ یه‌کی قٚ هٚ مردن، ژیان له ناو ورگیدا روخواوه خراپ،

ژیان له ناو ورگیدا بریندار

له ناو ورگیدا مردووه څيان څڅ

دهستی درآثر بووه بـ ورگی

بہ ورگی یہی درآثر بووہ

ورگی پښه سهری بووه

سه ری بـ ته ورگ

ورگی مرقف له مهیدانی جه نځ ده چټ له گڼ رستانه کی خاپور، جه نځ گڼ رستانه یش وټان ده کا،

ورگی مرّق گّی نا و گّ رستانی و رانی دواي جه نگه ،

گفت له ناو ورگتدایه چ وړانه یه که ورگت، له ناو ورگت وهره دهر
په ش مردنت خت مه نـڅه، دهسته کانت کورت که وه به سهر دت، هه نـگاو
بنـځ به ویزدان له ناو ورگت وهره دهر، برسـیبه به ژیان، ناو ورگت
مردنه، ورگ په ناگه نیه هه تاوی سوتانه سـبه ری ژه هر، دهست به ورگی
که س وه مه نـځ به وهستان، دهـڅـ ورگ وهک مرځی جه نـگه کان، دهـڅـ
ورگه مرځی،

به لای خواره‌وه مه ته وه باران، به‌رده هق،

مردن هەر مردنه له ئاوه دانی ورگبد یا له چۆنی ژیان،

له دهره‌وه‌ی ورگ باران ته‌ی کردووم، ئازاری زږم کښا تا برسی نه‌یم،

بـ ئاوه دانی ورگ نووزانه وه و بچووک و سـ بهر،

گوو- مان کرده هزر، هه میسه و توومه بارانیش یبار ٬ ژیان له گوو یاک

نا بته وه ،

ها توومه ده ره وه له ورگ

نه شيعر کی ته ده نووسم

نه پ که نين ده خه مه سهر زما نم

وووم له مر فه ئه و مر فه دژه ورگه

ئاو نه يه کی ووته مر فی ئه م ده ستي در ژه و هه نگاوی خ را ب ورگ
مه رگه

له گه مهرگی خ یدا ده واو پ ده که نه

پ که نینی به مردن د له ناو ورگیدا ده مر

له مردن ناگا پ ده که نه ، له پ که نين ناگا ده مر

روونه ئاو نه يه هزری ورگن ، ده خواو ده ی و ده مر